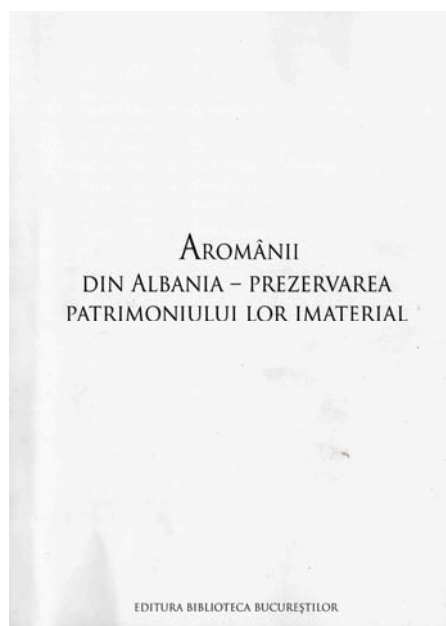

ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU (coord.), *Aromânii din Albania - prezervarea patrimoniului lor imaterial*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2010, 323 p.

Grupul coordonat de prof. univ. dr. Adina Berciu-Drăghicescu are meritul de a fi publicat rapid și recent o nouă carte înscrisă pe linia preocupărilor sale majore: studierea trecutului și a vieții aromânilor din sud-estul Europei. În acest caz, se continuă o tradiție de familie a Doamnei prof. univ. dr. Berciu-Drăghicescu - munca părintelui său, prof. univ. dr. Dumitru Berciu, fost director al Institutului de la Saranda din Albania, care a funcționat între anii 1939-1948. Ca atare, Doamna profesoară s-a aplecat către cercetarea istoriei și vieții aromânilor care trăiesc încă în Albania. După exemplul prof. univ. Dimitrie Gusti, a format o echipă complexă, compusă din istorici, sociologi, filologi, etnografi, pictori, graficieni, demografi etc. și a trecut la cercetări de teren în România și apoi în Albania. Ele s-au efectuat în vara anului 2010. Imediat, roadele muncii au fost transpuse în scris în cartea pe care o prezint. Practic, ea reprezintă o culegere de studii cu următorul cuprins:

- Adina Berciu-Drăghicescu, Virgil Coman, *Prezentarea proiectului*, p. 7-20;
- Adina Berciu-Drăghicescu, *Românii din Peninsula Balcanică. Studiu de caz: aromânii din Albania*, p. 21-40;
- Adina Berciu-Drăghicescu, *Institutul Român de la Saranda*, p. 41-48;
- Virgil Coman, *Fonduri arhivistice din patrimoniul Serviciului Județean Constanța al Arhivelor Naționale referitoare la aromânii originari din Albania*, p. 49-72;
- Maria Magiru, *Considerații etnografice privitoare la românii din Peninsula Balcanică*, p. 73-108;
- Dorin Lozovanu, *Aromânii din Albania: Aspecte etnodemografice și identitare*, p. 109-122;

- Viorel Stănilă, *Neoaromânismul în context politico-diplomatic sud-est european*, p. 123-134.

Volumul conține, de asemeni, anexe: documente de arhivă (p. 137-305), ghid de interviu (p. 305-307), lista subiecților intervievați (p. 307-309), lista obiectelor etnografice aromânești aflate în Muzeul de Artă Populară din Constanța (p. 309-311), fotografiile din orașele Albaniei (p. 311-323), precum și un DVD cu interviuri ale aromânilor din Albania și România, imagini cu piese etnografice, precum și imagini ale comunităților aromânești.

De la începutul proiectului, autorii au procedat excelent dând o definiție clară patrimoniului cultural imaterial. Era absolut necesară. S-a putut dovedi astfel că prin el s-a reușit să se păstreze tradiția spirituală, sufletul și limba aromânilor din Albania. Acolo este una dintre cele mai puternice și mai nealterate grupări aromânești, poate cea mai puternică din sud-estul Europei. A rezistat împotriva tuturor vicisitudinilor și distrugerilor materiale. Pot să amintesc aici faimoasele legi din anul 1966 date de statul comunist albanez condus de Enver Hodja. Problema care se pune este cea a păstrării tradițiilor aromânilor din Albania. Dezvoltarea lor, cu ajutorul românilor, trebuie făcută cu multă atenție, în spiritul dinamicii societății contemporane. Aici poate că ar fi bine să se privească în trecut, la perioada anterioară primului război mondial. Așa cum ne arată și volumul de față, pe atunci profesorii aromâni și preoții aromâni din Albania primeau din partea Bucureștilor salarii echivalente cu cele ale profesorilor și preoților din România (p. 141-144, doc. nr. 4). Meritul cărții de față constă în consemnarea stadiului la care se află aromânii din Albania și comparația cu cei din România. Mai mult, se relevă clar permanenta mobilitate și adaptabilitate la elementele noi din societate. Documentele din fondul arhivistic din Constanța, precum și obiectele din Muzeul de Artă Populară din același oraș întăresc credința asupra puterii sufletului și minții acestor oameni care se simt latini și români. În fapt și interviurile luate unei serii de localnici se înscriu pe aceeași linie.

Munca echipei condusă și coordonată de Dna. Prof. Adina Berciu-Drăghicescu a deschis un drum, a creat o speranță pentru aromânii din Albania, pentru români în general. Sper, alături de alți români, care, poate, ca și mine, au străbuni depărtați între aromâni, ca efortul echipei de cercetare să continue, să se îmbogățească și să dea noi roade.

Radu Ștefan Vergatti